

Baròmetre Ambiental 2018

Elaborat per

Presentació de l'Obrador

Índex

Introducció.....	3
Caracterització de la mostra.....	4
Òrgans de govern.....	6
Persones sòcies.....	7
Persones voluntàries.....	8
Persones remunerades.....	10
Recursos econòmics i finançament.....	13
Societat relacional.....	14
Coneixement de l'O3sac.....	15
Passat i futur.....	16
Fitxa tècnica.....	17
Crèdits.....	17
Agraïments.....	17

Introducció

El Baròmetre ambiental de 2018 és una recerca dirigida per l'Obrador del Tercer Sector amb la col·laboració de l'Observatori del Tercer Sector.

El principal objectiu d'aquesta proposta ha estat aprofundir en la realitat de les entitats ambientals catalanes tot copsant els elements claus per avançar en l'estructuració del sector. Per assolir-lo s'ha plantejat una recerca quantitativa que permeti:

- Conèixer el nombre d'entitats ambientals així com el nombre persones que en formen part, les seves accions, la seva dimensió econòmica, i d'altres indicadors de caracterització del sector.

- Analitzar els indicadors per disposar d'un diagnòstic de la realitat del tercer sector ambiental a partir de dades objectives, amb especial èmfasi en la situació de l'ocupació dins del sector.

- Copsar el valor d'aportació de l'o3sac per al teixit d'entitats ambientals de Catalunya així com els possibles elements de millora.

Aquesta recerca és la continuïtat del Baròmetre ambiental 2015, per tant, al llarg del document s'exposaran dades d'evolució.

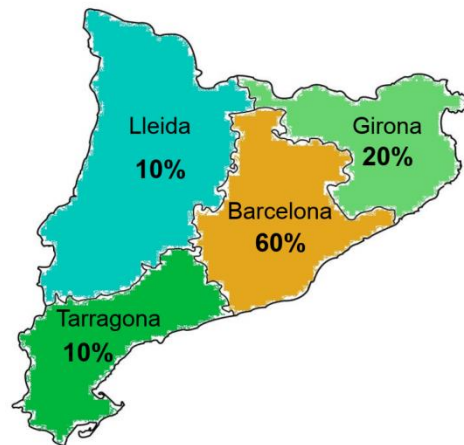
El treball de camp s'ha desenvolupat entre l'octubre i el desembre de 2018 i les dades de referència són de 2017. La mida de la mostra és un total de 52 entitats del Tercer Sector ambiental de l'àmbit de Catalunya.

1) Caracterització de la mostra

Per tal d'analitzar l'estat de les entitats ambientals sense ànim de lucre de Catalunya, l'Obrador del Tercer Sector Ambiental de Catalunya (o3sac) ha realitzat l'estudi del Baròmetre Ambiental del 2018, basant-se en les dades que han proporcionat les entitats, agafant com a any de referència el 2017.

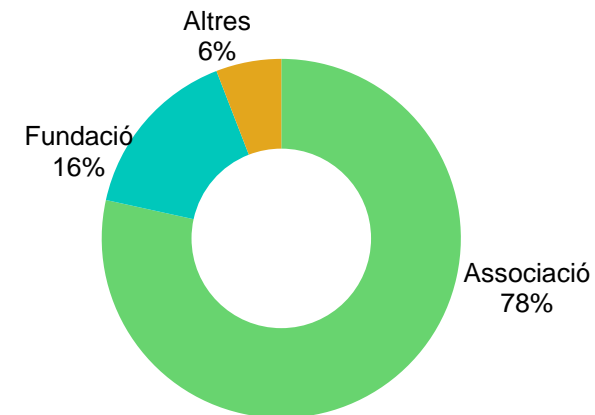
Els resultats obtinguts mostren una distribució de la mostra equitativa per províncies, en comparació amb el percentatge d'entitats ambientals ubicades a Catalunya.

Infografia 1: Distribució de la mostra per províncies

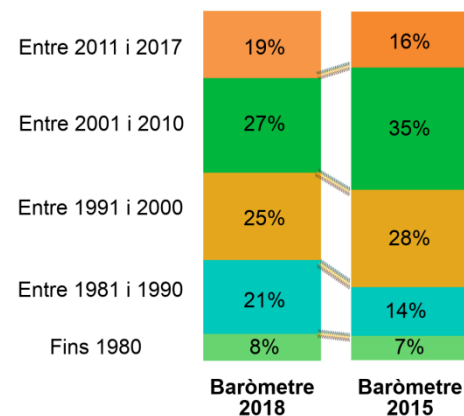

Respecte a les característiques principals de les entitats participants, s'observa una gran presència d'associacions, tot i que proporcionalment inferior al total d'entitats de l'últim Baròmetre del 2015, 78% envers el 87%.

Gràfic 1: Forma jurídica de les entitats ambientals de Catalunya

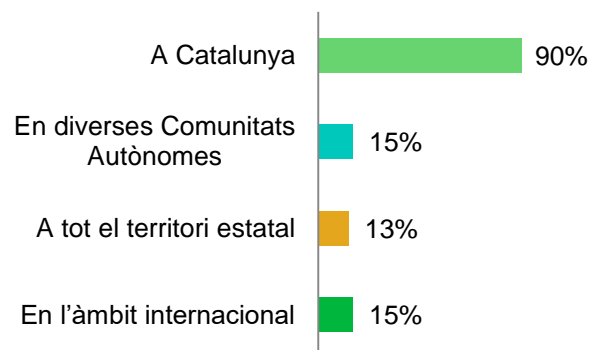
Infografia 2: Comparativa dels anys de constitució de les entitats participants en el Baròmetre 2018 i en el de 2015

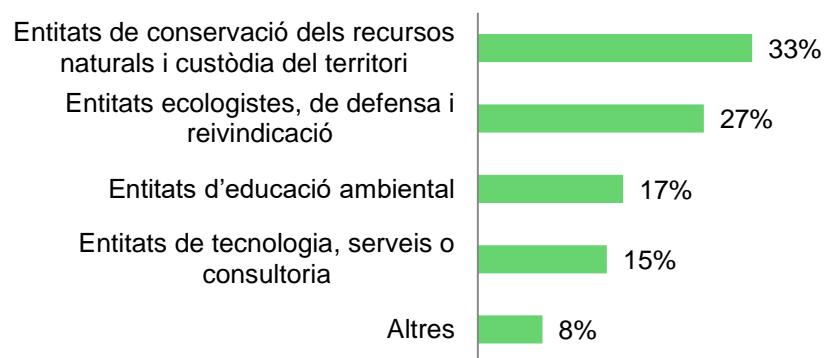
En relació amb l'any de constitució, en les entitats participants en l'edició 2018 s'observa un canvi en la distribució d'entitats per dècades respecte al Baròmetre 2015.

L'àmbit territorial principal d'actuació de les entitats, segons els resultats del Baròmetre, és Catalunya. A més, el 33% són entitats de conservació dels recursos naturals i custòdia del territori i el 27% entitats ecologistes, de defensa i reivindicació.

Gràfic 2: Àmbit territorial d'acció principal (multiresposta)

Gràfic 3: Àmbit d'activitat principal

Les activitats que les entitats ambientals realitzen són principalment de sensibilització, el 80% de les entitats participants en el Baròmetre 2018 organitzen activitats d'aquest estil, seguit de les activitats de formació i educatives (69%) i de conservació i millora (63%).

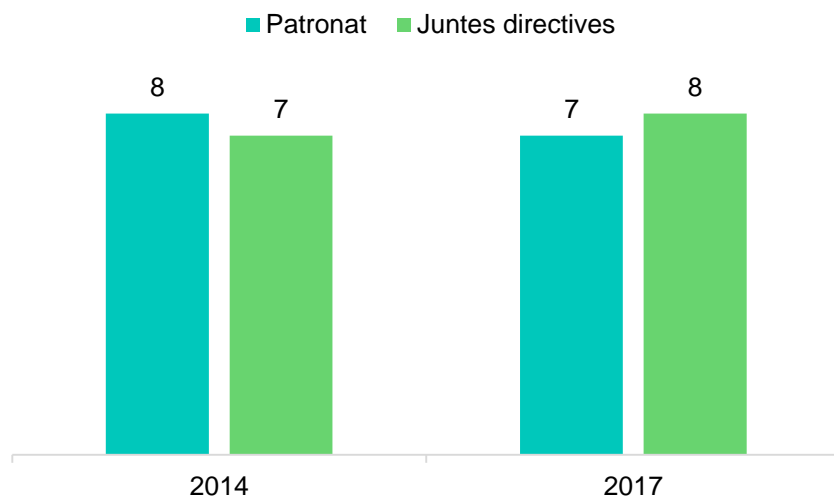
Núvol de paraules 1: Activitats que realitzen les entitats ambientals

2) Òrgans de govern

El nombre mig de persones que componen els patronats és de 7 i de les juntes directives 8, no s'observa gaire variació envers el Baròmetre 2015, on la previsió del nombre mig de persones que componen el patronat era de 8 i el de les juntes directives de 7.

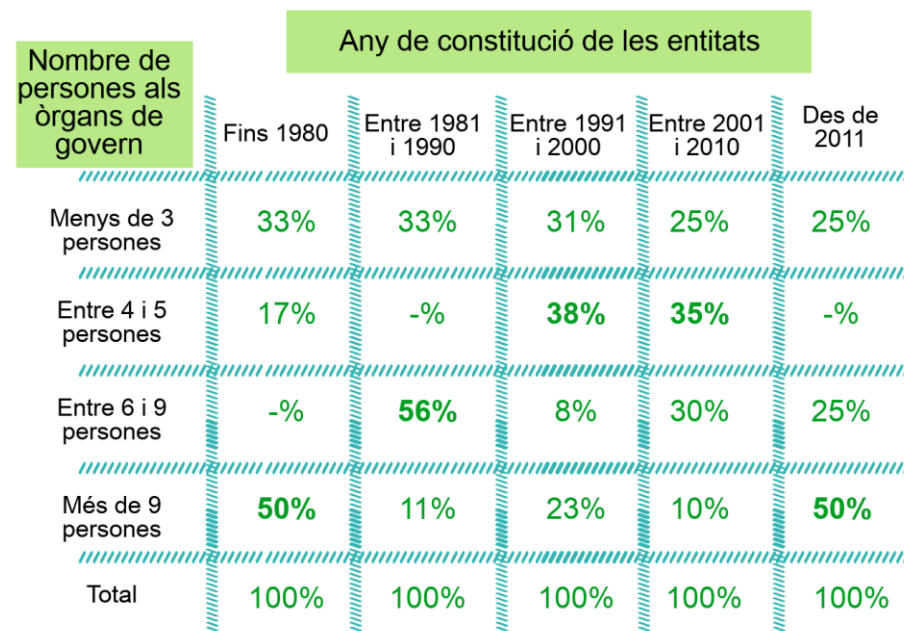
Gràfic 4: Nombre mig de les persones que componen els òrgans de govern

No s'observa gaire variació entre el 2014 i el 2017, en quant el nombre mig de persones que componen les juntes directives i els patronats

La relació entre el nombre de persones que componen els diversos òrgans de govern (juntes directives i patronat) i l'any de constitució de les entitats indica que com més joves són les entitats, menys persones als òrgans de poder hi ha. Aquesta tendència s'aplica a tots els trams dels anys excepte en les entitats constituïdes des de 2011.

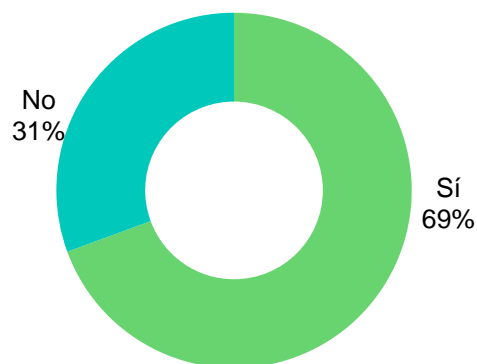
Infografia 3: Relació entre l'any de constitució i el nombre de persones que componen els òrgans de govern de les entitats.

3) Persones sòcies

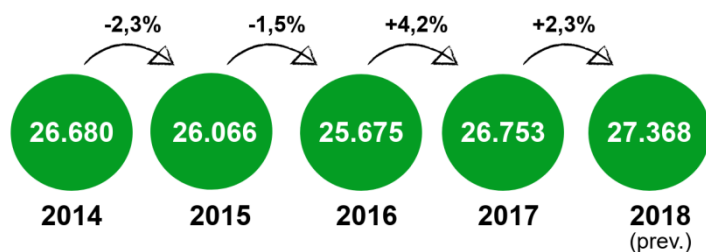
El 69% de les entitats participants en el Baròmetre del tercer sector ambiental 2018 tenen persones sòcies.

Gràfic 5: Percentatge d'entitats amb persones sòcies

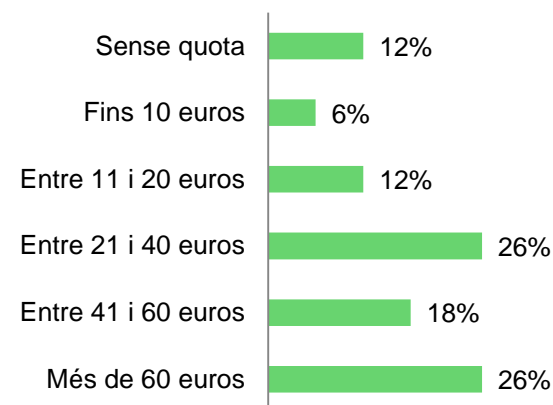
L'evolució de l'estimació global de les persones sòcies de les entitats del sector ha anat fluctuant. Des del 2014 el nombre de socis s'ha anat reduint fins al 2016, a partir del 2017 es recupera una xifra similar a l'inicial de 2014 i la previsió de 2018 va en augment.

Infografia 4: Taxa de variació del nombre de persones sòcies

Pel que fa als preus de les quotes, s'observa que el 26% de les entitats tenen quotes anuals d'entre 21 i 40 euros i un altre 26% té quotes superiors als 60 euros, en 2017.

Gràfic 6: Quota anual de les persones sòcies (2017)

Les quotes de les persones sòcies representen un 19% del pressupost total anual de les entitats, segons els resultats obtinguts en el Baròmetre 2018.

4) Persones voluntàries

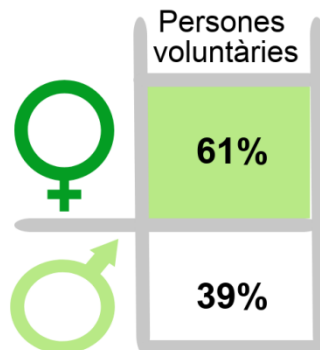
El 62% de les entitats ambientals de Catalunya compten amb persones voluntàries.

Gràfic 7: Percentatge d'entitats amb persones voluntàries

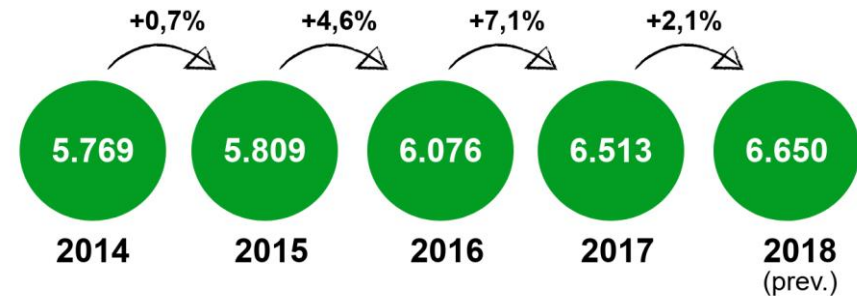
El 61% de les persones voluntàries són dones, envers el 39% d'homes.

Infografia 5: Persones voluntàries en funció del sexe

L'estimació del nombre de persones voluntàries creix exponencialment a partir del 2015, tot i que la previsió de creixement pel 2018 no és molt elevada. La taxa de variació indica la variació en percentatge del nombre de persones voluntàries, agafant com a referència les dades del 2014.

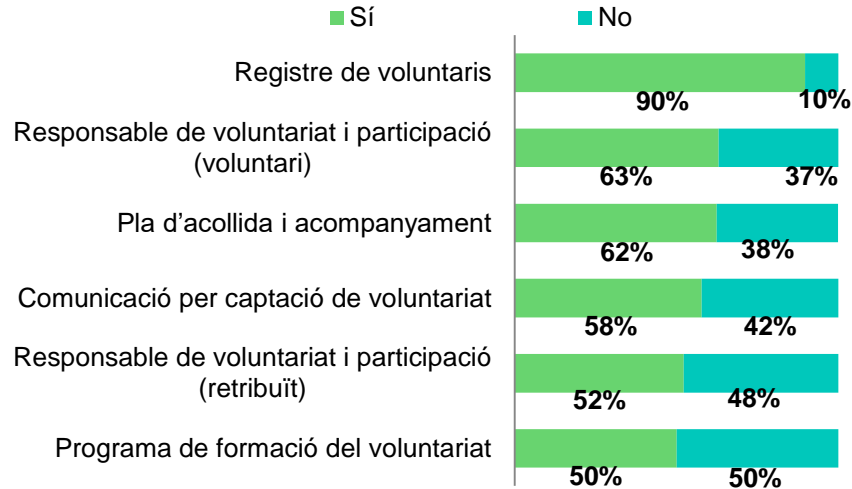
Infografia 6: Taxa de variació de persones voluntàries

Respecte als sistemes de gestió del voluntariat, el 90% de les entitats realitza un registre de voluntaris, el 63% compta amb un responsable de voluntariat i participació (voluntari) i el 62% disposa d'un pla d'acollida i acompanyament per les persones voluntàries.

Gràfic 8: Ús dels diferents sistemes de gestió del voluntariat

“Ens cenyim a la carta de voluntariat”

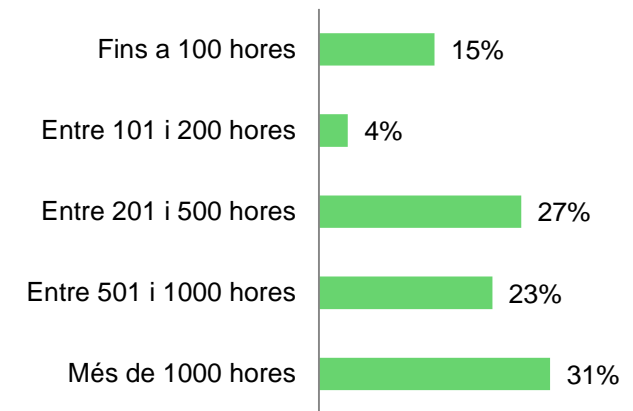
Extret de les preguntes obertes del qüestionari

“Comptem també amb treballadors en benefici de la comunitat”

Extret de les preguntes obertes del qüestionari

Respecte a les hores que les persones voluntàries han dedicat a les activitats i projectes de les entitats ambientals participants en el Baròmetre ambiental 2018, la dedicació més freqüent estimada és la de més de 1.000 hores/any. Aquests resultats són deguts al biaix mostral, ja que en l'edició del Baròmetre ambiental 2015 la dedicació més freqüent era de fins a 100 hores/any.

Gràfic 9: Hores dedicades al voluntariat (2017)

“Les dades són estimes molt aproximades, en el cas dels voluntaris, per exemple, són moltíssims i participen en moltes accions molt diferents [...] per tant es fa impossible estimar el temps total de dedicació dels voluntaris.”

Extret de les preguntes obertes del qüestionari

5) Persones remunerades

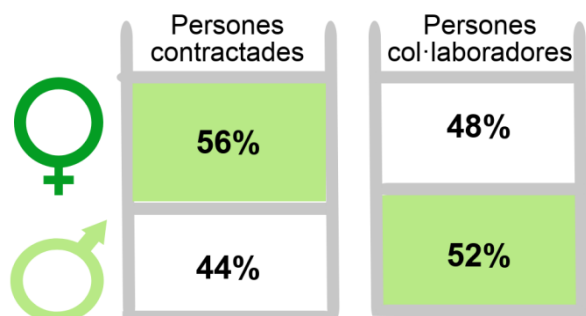
El 69% de les entitats ambientals de Catalunya tenen persones remunerades, contractades i/o col·laboradores.

Gràfic 10: Percentatge d'entitats amb persones remunerades

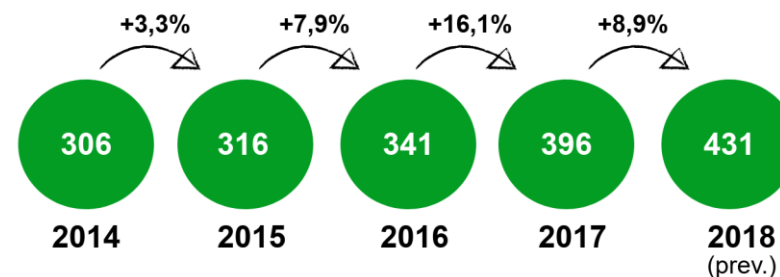
El 56% de les persones contractades són dones i el 52% de les persones col·laboradores i autònomes, homes.

Infografia 7: Persones contractades i col·laboradores en funció del sexe

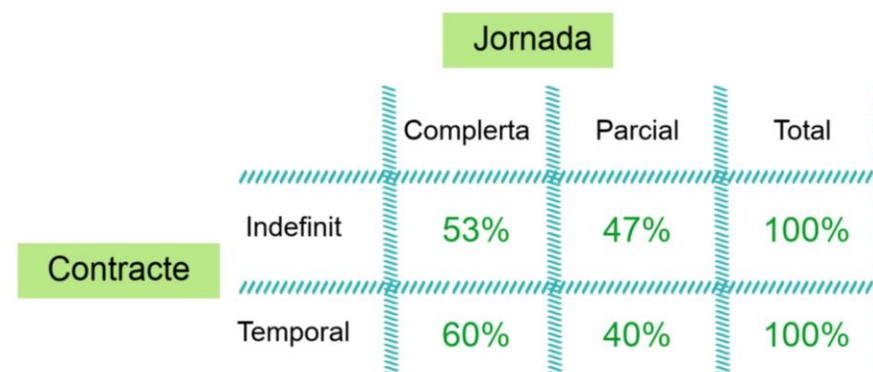
L'estimació de l'evolució del nombre de persones remunerades es va incrementant amb el pas dels anys, tot i que la previsió per 2018 no és tan elevada.

Infografia 8: Taxa de variació del nombre de persones remunerades

Els tipus de contracte que es realitzen en les entitats ambientals de Catalunya, en termes absoluts, són principalment indefinits (71%) i si els segmentem per jornada laboral, la més predominant és la completa.

Infografia 9: Contracte laboral segons temporalitat i jornada

Respecte als salaris, s'ha preguntat a les entitats ambientals de Catalunya quin salari brut anual estan rebent les persones remunerades i quin creuen que ha de ser el salari òptim que haurien de guanyar. Les diferències es troben en totes les categories professionals, tot i que el personal qualificat és la categoria on hi ha més diferències, en concret 7.952 euros.

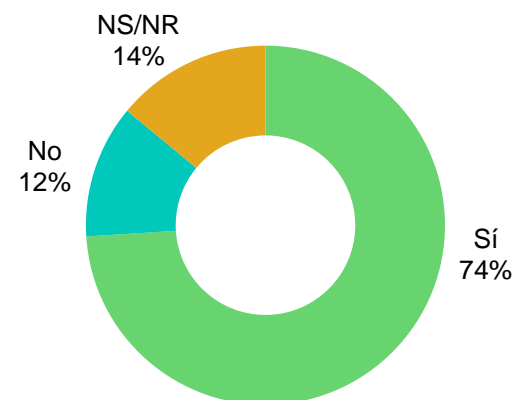
Infografia 10: Diferències entre el salari brut anual actual i l'òptim de les diferents categories professionals

Directius	19.973€	25.558€	-5.585€
Comandaments intermedis	18.017€	21.314€	-3.297€
Tècnics/ques de projectes	18.247€	20.994€	-2.747€
⌘ Personal qualificat	7.981€	15.933€	-7.952€
⌘ Peons	9.068€	12.171€	-3.103€
Administració	14.384€	17.861€	-3.477€
	Actual	Òptim	Diferència

*No necessàriament es parla de jornades completes, el salari mig brut anual pot pertànyer a mitja jornada o contractacions puntuals, això explica el cas del personal qualificat, que no arriba al Salari Mínim Interprofessional.

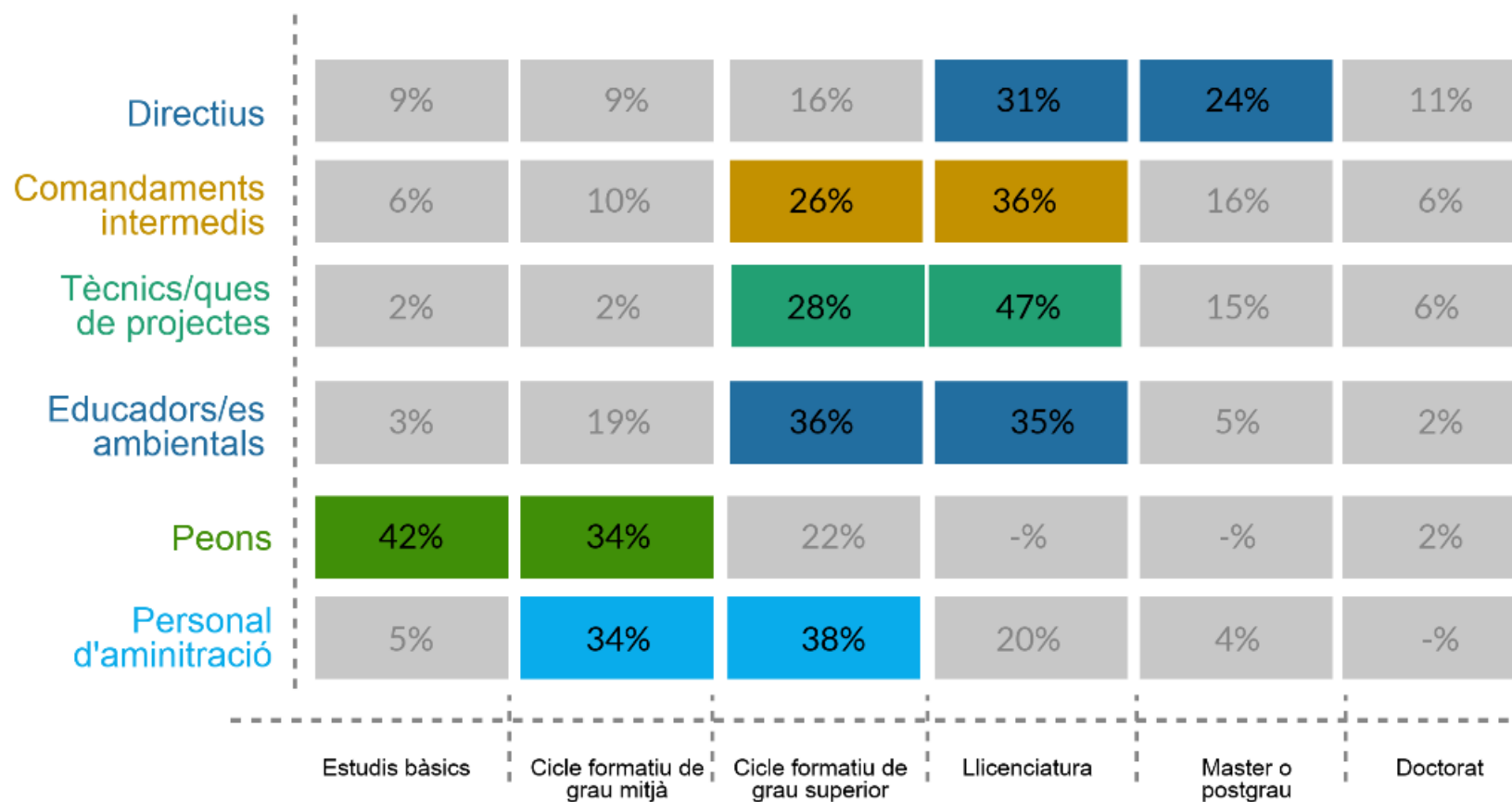
Aquests resultats posen en relleu la necessitat de crear un document de referència pels salaris del sector ambiental de Catalunya. Així ho corrobora el 74% de les entitats participants en el Baròmetre ambiental 2018.

Gràfic 11: Entitats que creuen necessari un document de referència pels salaris del sector

D'altra banda, s'ha consultat a les entitats sobre quina formació consideren que han de tenir els diferents càrrecs de les entitats, tinguessin o no personal contractat. Els resultats generals han estat que les persones amb més poder de decisió haurien de tenir més formació i a la inversa.

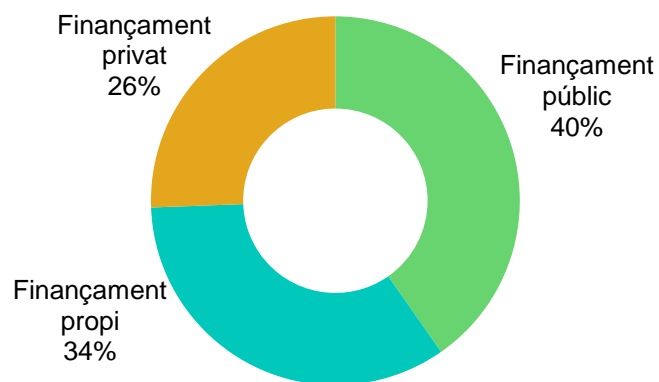
Infografia 11: Formació que es consideren que haurien de tenir els diferents càrrec de l'entitat

6) Recursos econòmics i finançament

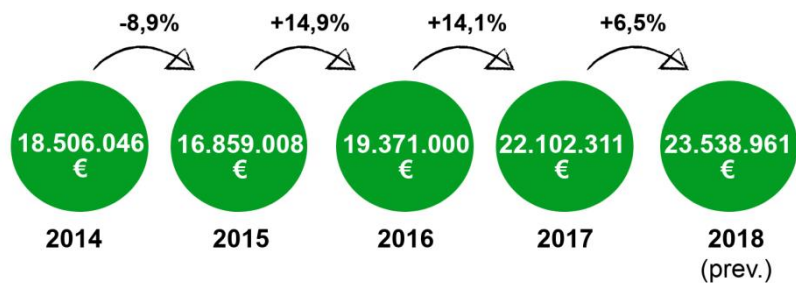
El 40% del finançament total de les entitats ambientals és de caràcter públic, el 34% és propi i el 26% restant, privat.

Gràfic 12: Fonts de finançament

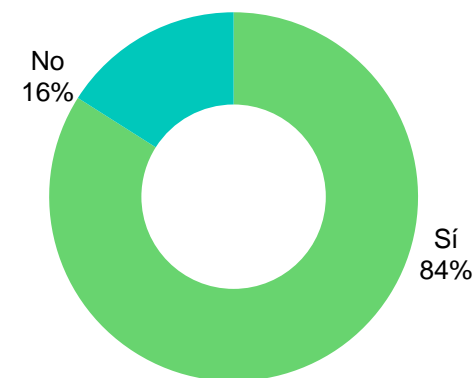
L'estimació de l'evolució del pressupostari de les entitats és fluctuant, del 2014 al 2015 va disminuir quasi un 9%, però a partir de 2015 va anar augmentant considerablement fins al 2017. La previsió pel 2018 continua indicant un augment del pressupost però de manera més discreta, es preveu un creixement dues vegades inferior a la resta d'anys.

Infografia 12: Taxa de variació del volum pressupostari

El 84% de les entitats ambientals participants en el Baròmetre 2018 afirmen que es plantejarien compartir recursos amb altres entitats.

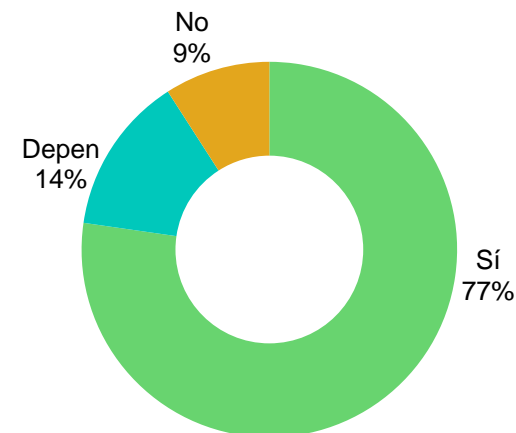
Gràfic 12: Percentatge d'entitats que es plantejarien compartir recursos amb altres entitats

El 77% de les entitats compartiria l'assegurança anual de les persones voluntàries.

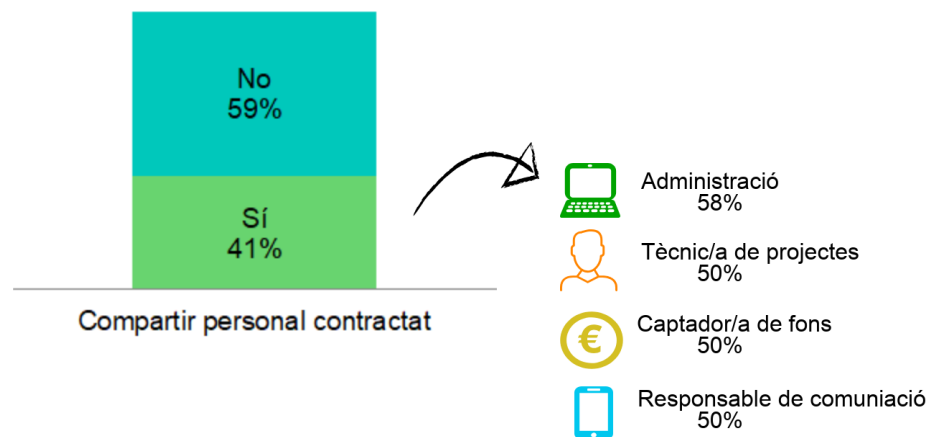
Gràfic 13: Entitats ambientals que compartien l'assegurança anual de les persones voluntàries

voluntàries.

El 41% de les entitats estarien disposades a compartir el personal contactat, en concret el personal d'administració (58%), tècnic/a de projectes (50%), captador/a de fons (50%) i la persona responsable de comunicació (50%).

Infografia 13: Entitats ambientals que compartirien personal contractat

Gràcies al creuament de la variable “volum de finançament” i “persones remunerades”, s’observa una relació directa, les entitats amb més volum econòmic disposen de més persones contractades. En concret, el nivell d’ingressos que marca la diferència entre el que considerem més o menys volum econòmic és de 40.000€ anuals.

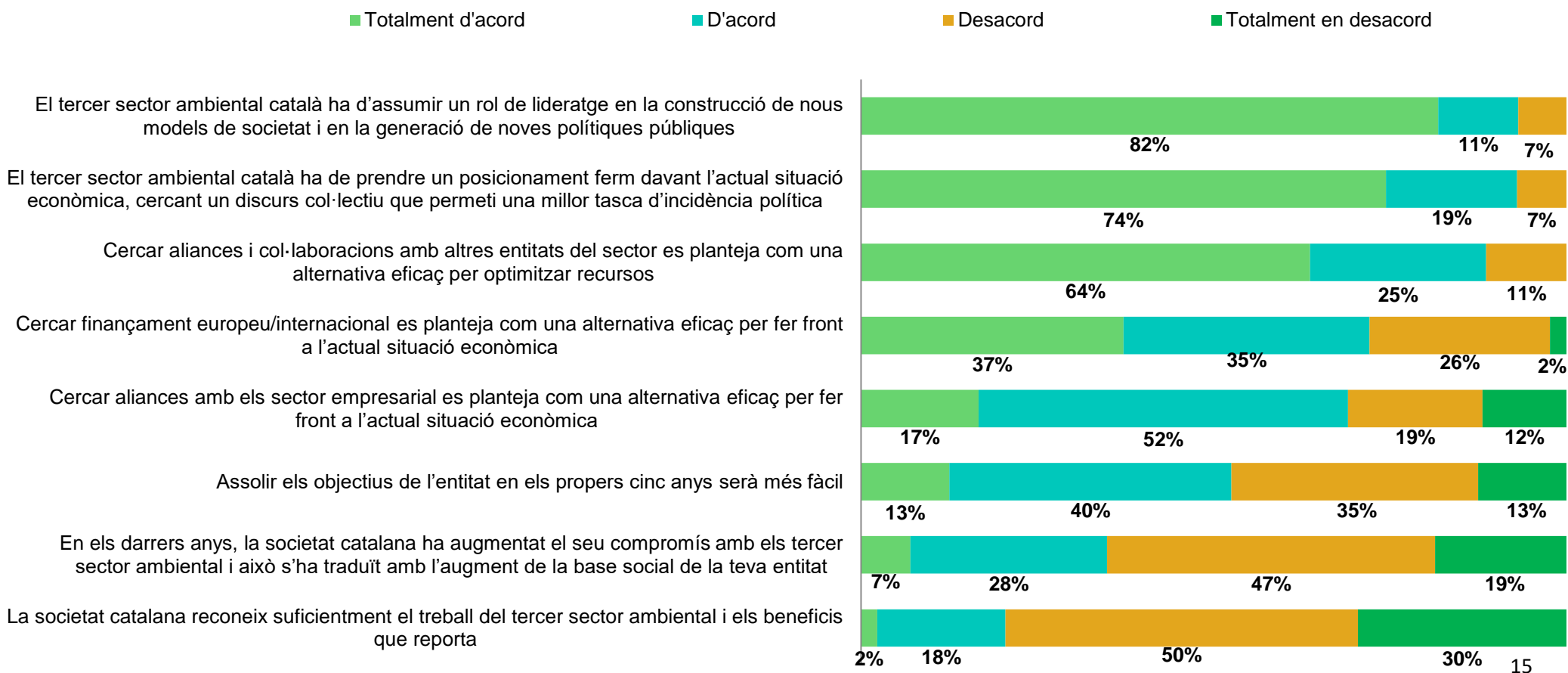
Infografia 14: Relació entre nivell d’ingressos i personal contractat

Volum econòmic	Personal contractat		
	Si	No	Total
Menys de 40.000 €	19%	81%	100%
Més de 40.000 €	97%	3%	100%

7) Societat relacional

Al Baròmetre ambiental 2018 s'ha preguntat a les entitats pel grau d'acord o desacord amb una sèrie d'afirmacions envers l'estat actual del sector.

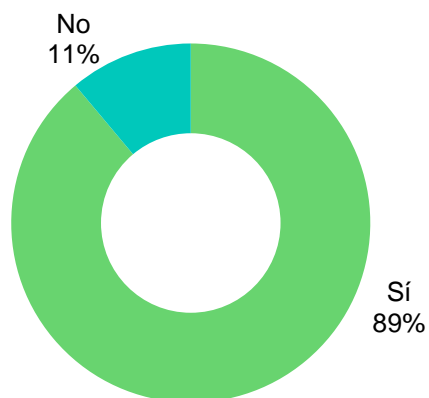
Gràfic 14: Grau d'acord o desacord envers afirmacions de l'estat actual del Tercer Sector ambiental

8) Coneixement de l'O3sac

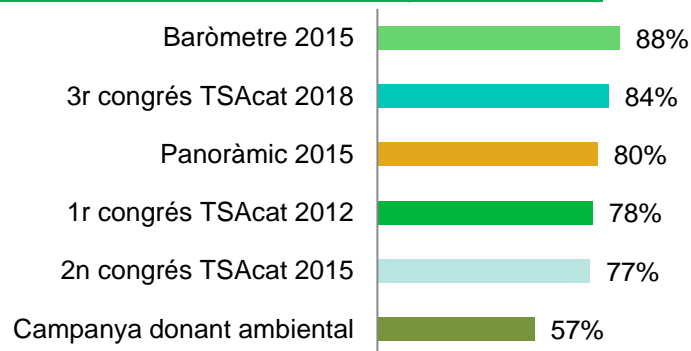
El 89% de les entitats participants en el Baròmetre 2018 coneixien l'Obrador del Tercer Sector Ambiental de Catalunya.

Gràfic 15: Coneixement previ de l'O3sac

El Baròmetre 2014 és el projecte millor valorat, el 88% de les entitats ambientals participants l'ha considerat com a favorable, seguit del 3r congrés TSACat 2018 (84%) i el Panoràmic 2015 (80%).

Gràfic 16: Valoració positiva dels projectes de l'O3sac

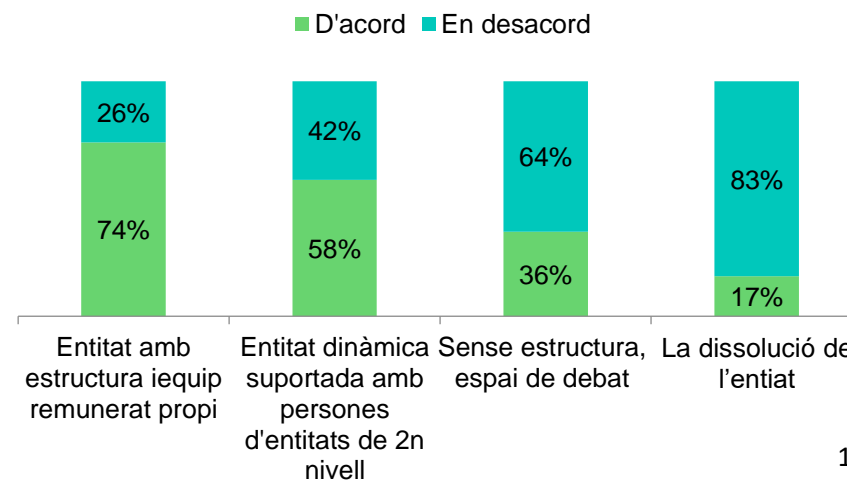
L'Obrador del Tercer Sector Ambiental de Catalunya treballa per les entitats ambientals del territori i les entitats han valorat que ha contribuït principalment en aquests tres objectius del sector:

Infografia 15: Principals objectius del sector als que ha contribuït l'O3sac

- 1** Internacionalització de les entitats
- 2** Impulsar l'intercanvi de serveis entre els entitats
- 3** Col·laboració amb empreses

A més, les entitats ambientals de Catalunya consideren que el model d'organització de l'Obrador, amb el que se sentirien més còmodes, seria que fos una entitat amb una estructura forta, amb un equip de persones assalariades que impulsés projectes de nivell estratègic.

Gràfic 17: Model d'organització que prefereixen les entitats per l'O3sac

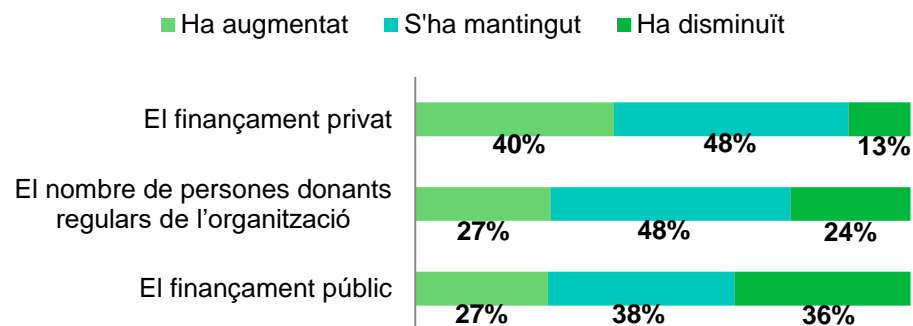

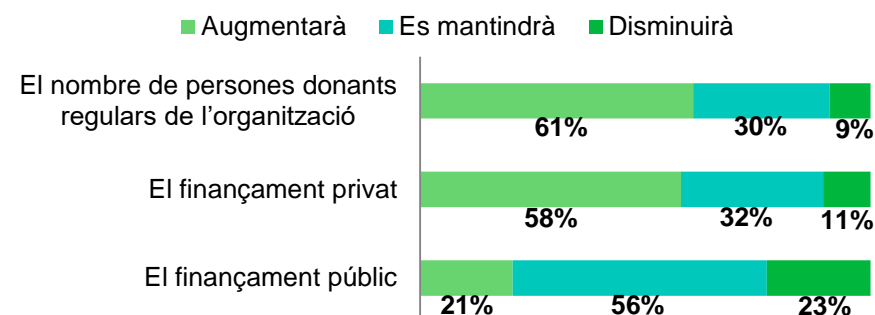
9) Passat i futur

Segons les entitats participants en el Baròmetre ambiental 2018, en els darrers tres anys, les fonts de finançament s'han mantingut, però en el pròxims tres anys s'espera que el nombre de persones donants i el finançament privat augmenti i el finançament públic es mantingui. Segons aquests resultats, s'observa com la sostenibilitat econòmica de les entitats del Tercer Sector ambiental, segons aquestes, passa per la necessària ampliació del nombre de donants regulars a l'organització.

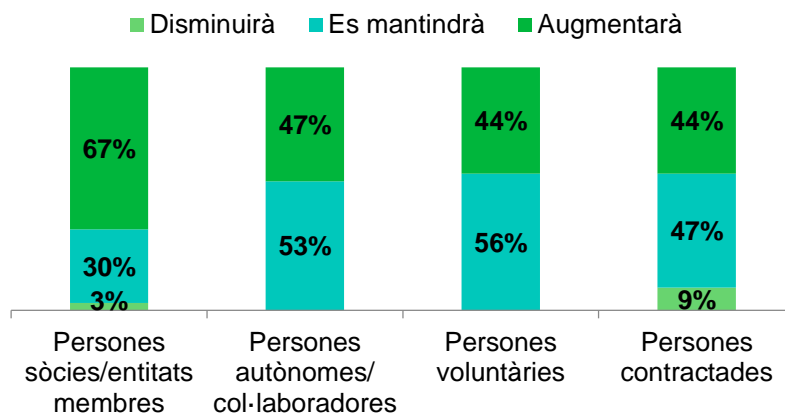
Gràfic 18: Evolució de les fonts de finançament durant els últims tres anys

Gràfic 19: Previsió de l'evolució de les fonts de finançament en els propers tres anys

Gràfic 20: Previsió de l'evolució de l'equip de les organitzacions

Respecte a l'evolució de l'equip de les organitzacions, les entitats ambientals creuen que en els pròxims 3 anys el nombre de persones sòcies augmentaran i el nombre de persones remunerades (contractades o col·laboradores i autònomes) i les voluntàries es mantindrà.

10) Fitxa tècnica

Fitxa tècnica

Tipus d'estudi: Quantitatiu

Àmbit: Catalunya

Univers: Entitats del Tercer Sector ambiental a Catalunya

Dimensió de la mostra: 52 respostes vàlides

Calendari de treball de camp: D'octubre a desembre de 2018

Dades de referència: 2017

Recollida d'informació: a través de un qüestionari online amb preguntes tancades, obertes i semiobertes.

Tractament de dades: Depuració de dades, càlcul i recodificació de variables

Anàlisi: Estadística descriptiva, anàlisi de correlacions i inferència estadística per a les xifres de dimensió.

11) Crèdits

Elaborat per Montse Fernández, directora tècnica de l'Observatori del Tercer sector, i Cintia Guerrero, tècnica de projectes de la mateixa entitat.

L'Observatori del Tercer Sector és un centre de recerca especialitzat en el Tercer Sector, sense ànim de lucre i independent. Té per finalitat aprofundir i incrementar el coneixement sobre el món no lucratiu, treballar per a la seva visibilitat i la millora del funcionament de les organitzacions no lucratives.

12) Agraïments

Aquest estudi no hauria estat possible sense la col·laboració de les entitats del Tercer Sector ambiental de Catalunya, les quals han participat en el Baròmetre 2018, aportant informació essencial per conèixer com és el seu dia a dia i les necessitats del sector. Gràcies a totes!